

morejo, pokončavajo gnjezda požrešnih gosenic. Pomočkov in orodja za to je veliko, ki je znano našim gospodarjem noter do škarij, s katerimi se odrežejo vejice, na katerih se nahajajo gnjezda tega mrčesa.

Zdaj pa jim moremo naznaniti novo orodje, ki ga družba kmetijska v Lincu priporoča, in to je gosenična baklja (Raupenfackel). Ona prekosí vse drugo orodje zlasti takrat, kedar gré za to, da se prav hitro pokončajo na koncéh véj gnjezda v suho listje zavutih gosenic belega metulja ali pa v vejinih kotih skupaj sedečih prstenic ali srebernic (Ringelraupen). Popotni učenik kmetijstva, gosp. Mader v Bolcani (Botzen) na Tirolskem, močno hvali to novo orodje, ki ga potrjujejo obile skušnje.

Je pa ta baklja 25 centimetrov (10 palcev) visok in 7 centimetrov (2½ palca) širok cilindar iz navadnega belega pleha, na katerem je stenj (tôht) v vintan. Na spodnjem koncu posode je široka cev vlotana, v katero se kol vtakne, s katerim se baklja pomolí visoko do vej drevesa. V plehastem cilindru pa je petroleum; stenj se prižgè in pod gosenično gnjezdo drží. Hipoma so vse gosenice požgane in pokončane brez posebne škode za veje, kjer so gosenična gnjezda.

Očividno je, da se z gosenično bakljo trikrat več opravi kakor s goseničnimi škarjami, kajti s škarjami se vsa veja, kjer sedé gosenice, mora odrezati, potem doli vzeti in gosenice še le pohoditi ali pa v kako posódo vreči, da se pozneje pokončajo. Baklja, enkrat prižgana, dolgo gori in tudi pri silnem vetru ne ugasne.

Naša družba kmetijska si je naročila tako bakljo, katera v Lincu veljá 1 gold. 20 kr. Sadjerejci naši jo potem v pisarni družbe kmetijske lahko vidijo.

Opomin našim gospodarjem.

* *Varovanje zelja (kapusa) proti grdim, požrešnim gosenicam se mora kmalu začeti. Sedaj je treba loviti in pobijati bele metulje (kapusnike), ki svoja jajčica najraje na zelje nalagajo, iz katerih kmalu požrešne gosenice izlezejo. Dober pomoček so tudi konoplje. Treba je le nekoliko konopljinih zrn posejati ob robih gred, na katerih so kapusove sadike ali „flance“ nasa-jene. Duh konopelj je metuljem kapusnikom tako ne-všeč, da se jih zeló ogibujejo.*

Politične stvari.

Dualizem v Avstriji grozno draga stvar!

Leta 1848. je Avstrijsko cesarstvo imelo 831 milijonov dolgá. Od leta 1849. do 1866. se je pomnožil ta dolg na 2990 milijonov. Vrh tega je bilo še dolga zemljiške odveze 521 milijonov goldinarjev, in po tem takem je leta 1867. ves dolg našega cesarstva znašal 3511 milijonov, od katerega se je moralo še 152 milijonov goldinarjev obresti plačevati. Leta 1868. se je ta dolg od obresti po vpeljanem kuponskem davku znižal za 17 milijonov, tako da je znašal le 135 milijonov goldinarjev.

Tako je stala ta reč leta 1868. za celo Avstrijo z Ogersko vred, ko še nesrečnega dualizma ni bilo.

Leta 1876. je po nedavno razglašenem vradnem, tedaj resničnem izkasku znašal državni dolg za Avstrijo samo 3600 milijonov gold., od tega dolgá pa se je moralo plačati obresti 128 milijonov. Ogerska pa je še posebej lanskó leto imela dolgá 708 milijonov z 50 milijoni goldinarjev obresti.

Tako ste bili Avstrija in Ogerska lanskó leto obloženi s 4308 milijoni gold. dolgá, od katerega se je

moralo odrajtati za obresti 178 milijonov goldinarjev. Vrh tega pa se mora še računati agio, ki je samo za dolg obresti znašal gotovih 194 milijonov; k temu dolgu pa se mora še prištevati dolg za železnice; priplačila, ki jih država daje železnicam, znašajo vsako leto 41 milijonov goldinarjev, da pa se ta priplačila dajati morejo, treba je državi 820 milijonov kapitala. Če se tedaj vse to vkup šteje, je znašal skupni dolg Avstrije in Ogerske konec lanskega leta 5128 milijonov s 336 milijoni goldinarjev obresti.

Ker je leta 1867., to je, leto pred dualizmom, skupni dolg Avstrije in Ogerske znašal 3511 milijonov s 152 milijoni goldinarjev obresti, leta 1876. po dualizmu pa 5128 milijonov z 336 milijoni goldinarjev obresti, je po takem s številkami dokazano, da je leta 1867. ustvarjeni dualizem strašansko draga kupčija bila, ker je v 9 letih Avstrijskim narodom za 1617 milijonov dolgá več z 84 milijoni goldinarjev obresti naložil.

Ta računski pregled smo povzeli iz poročila, ki ga je objavila c. kr. komisija za poplačevanje državnega dolgá; tedaj ni dvombe, da je do zadnje pičice resničen.

Komentara k tem številkam nam ni treba dodajati; vsak si ga sam lahko naredí. Dodajamo samo to, da so leta 1867. po prizadevanji ministra Beusta, ki je iz Nemčije prišel v Avstrijo, nemški ustavoverni poslanci z magjarskimi sklenili zavezo, po kateri se je storil dualizem, to je, razcep našega cesarstva na 2 kosa, enemu dali imé Cislajtanija (Avstrija), drugemu pa Translajtanija (Ogerska).

Zgodovinska panorama.

Magjari leta 1848. in 1849.

(Dalje.)

„Na Dunaji ni ne cesarja ne ministrov razen enega, ki z odlomkom državnega zbora ima vladarstvo v rokah. Krog Dunaja je sila veliko armade; pravijo, da tudi v mestu je 80.000 meščanov oboroženih; vsa kupčija in ves zaslužek sta pri tleh. Dunajčanje v mestu in cesarska armada zunaj Dunaja si stojijo že več dni nasproti.“ (List 18. oktobra 1848.)

„Cesar Ferdinand so v razglasu od 16. oktobra Dunajčanom ostro besedo govorili in Dunaj za puntarsko mesto proglasili. Kakor ima Radecki na Laškem, tako je dobil knez Windischgrätz od cesarja najvišjo oblast nad vso drugo armado Avstrijsko. (List 25. oktobra 1848.)

„O Magjarih se dozdej še ni slišalo, da bi bili šli Dunajčanom na pomoč, zatorej jim po njih zapeljani Dunajčanje hudo oporekajo. Jelačić stoji pred Dunajem s svojo armado proti Ogerski strani obrnjen.“ (List 1. novembra 1848.)

„Punt na Dunaji je zadušén, Windischgrätz je s svojo armado mesto obsedel 30. oktobra, ko je Magjarsko trumo, ki je šla Dunajskim puntarjem na pomoč, Jelačićeva armada do Ogerske meje nazaj zapodila, veliko Magjarov pobila, veliko jih pa v Donavo vrgla, da so s konji vred v njej utonili.“ (List 8. nov. 1848.)

„V Brni in Lvovu se je unidan nekoliko punta vnelo, pa je bil kmalu zadušén. Govorí se, da v vseh teh puntih ima Magjar Košut svojo rokó in svoje pomočnike. 8. dne novembra je planila Magjarska armada do Ormoža in Velike Nedelje na Štajarsko ter je morila in požigala, pa cesarska armada jih je zapodila in zeló potolkla. Kmalu je pričakovati velika bitka na Ogerskem, zakaj cesarska armada bo zdaj in zdaj planila čez Magjarske puntarje.“ (List 17. nov. 1848.)